

9.5.2025

Dnro 1621-2025
(00 01 02)**Vastaus valtuustoaloitteeseen: Harrastetakuun edistäminen Turussa vuosiluokilla 1.-9. ja lisäopetuksen oppilaille**

Kaupunginvaltuutettu Riitta Karjalainen ym. ovat kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.2.2025 jättäneet aloitteen harrastetakuun edistämisestä. Aloitteessa esitetään, että Turku kutsuu koulujen oppitunneille nuoria urheilijoita ja kulttuuriosaajia kertomaan omasta innostuksesta liikuntaan ja kulttuuriin harrastetakuun juurruttamiseksi sekä syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Lisäksi aloitteessa esitetään, että valtuustoon tuodaan tiedoksi Boostii-edun käytön seuranta sekä suunnitelma harrastetakuun toiminnan vakiinnuttamiseksi valtuustokaudelle 2025–2029.

Nykytilanne

Turun kaupunki on toteuttanut Harrastamisen Turun mallia (HTM) opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) rahoituksen tuella 1.1.2021 alkaen. HTM on Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa. Harrastamisen Suomen malli on OKM:n toimintamuoto, joka kirjattiin nuorisolakiin (955/2022) vuoden 2023 alusta. Sen tavoitteena on lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisääminen mahdollistamalla jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa sekä maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Tuleva lukuvuosi 2025–2026 on viides kokonainen HTM-toimintavuosi Turussa. Tällä hetkellä HTM-toimintaa järjestetään 1.–9. luokkalaisille kaikissa Turun peruskouluissa tai niiden lähellä olevissa harrastuspaikoissa. Harrastussäällöt perustuvat oppilaiden toiveisiin. Viikoittaisia HTM-harrastusryhmiä on noin 150, joista noin 120 on suunnattu alakoululaisille ja 30 yläkoululaisille. Yläkoululaisten ryhmistä Koulu Personal Trainer -ryhmiä (KouluPT) on 17 ja Henkilökohtainen taideohjaus -ryhmiä on 7. Etsivää harrastustoimintaa toteutetaan 25 koulussa 35 kouluyksikössä. Etsivän harrastustoiminnan yhdyshenkilö tai hankkeen harrastusohjaaja auttaa ja neuvoa oppilaita löytämään heille mielekkään harrastuksen.

Tämän lisäksi Turku järjestää Opetushallituksen rahoittamia kerhoja koulupäivän jälkeen 3.–9. luokkalaisille (n. 2 kpl/viikko/koulu) sekä liikunnan palvelukokonaisuuden Liike-kerhoja (57 kpl / viikko). Kerhot järjestetään kouluissa koulupäivien yhteydessä ja ne ovat osallistujille maksuttomia.

Turun esiopetus- ja opetussuunnitelmiin sisältyvät omat kulttuurikasvatussuunnitelmat Pikkuväen taidepolku ja Elämyspolku (ent. Kulttuuripolku). Vuonna 2023 aloitetussa Pikkuväen taidepolussa tavoitteena on, että jokainen lapsi pääsee esiopetusvuoden aikana tutustumaan vähintään kahteen paikalliseen kulttuurilaitokseen. Mukana ovat mm. kirjastopalvelut, kaupunginmuseo ja kaupungin taidemuseo, filharmoninen orkesteri, Lastenkulttuurikeskus Färi sekä Turun kaupunginteatteri. Perusopetuksen Elämyspolulla oppilas toimii oppimisympäristöissä, joissa hän saa kulttuuriin, ympäristöön, kestävään kehitykseen, liikuntaan sekä yrittäjyyteen liittyviä kokemuksia esimerkiksi retkillä ja vierailuilla. Elämyspolku on sisällytetty oppiaineiden vuosiluokkasiin tavoitteisiin ja sisältöihin vuodesta 2004.

9.5.2025

Dnro 1621-2025
(00 01 02)

Koulu- ja päiväkotitaiteilijatoimintaa olemme toteuttaneet vuodesta 2015. Toimintamallissa koulu- ja päiväkotitaiteilijat työskentelevät koulu- ja varhaiskasvatuspäivän aikana erilaisissa oppimisympäristöissä. Toiminta tukee varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelman mukaisia linjauksia ilmiöpohjaisesta ja kokemuksellisesta oppimisesta. Luovan taideilmaisun kautta tuetaan oppimista ja tutkitaan eri oppiaineiden ilmiöitä. Koulu- ja päiväkotitaiteilijoina työskentelee eri taiteenlajien ammattitaiteilijoita, joilla on vahva pedagoginen osaaminen ja kyky toimia osana koulun työyhteisöä. Toimintaa toteutetaan tällä hetkellä OKM:n rahoituksella 10 koulussa ja 7 päiväkodissa viiden lastenkulttuurin ammattitaiteilijan voimin. Taiteenaloista edustettuina ovat kuva-, sana-, teatteri- ja sirkustaide sekä valokuvaus.

Turun kaupunki tarjoaa Boostii-edun vuosittain jokaiselle 7–19-vuotiaalle turkulaiselle. 160–260 euron arvoinen etu käytetään säännölliseen ohjattuun liikuntaharrastukseen turkulaisissa liikunta- ja urheiluseuroissa. Kaupunginhallitus sai 31.3.2025 selvityksen liikunnan avustusjärjestelmä uudistuksen toimeenpanosta, seurannasta ja raportoinnista. Osana selvitystä kerrottiin myös Boostii-edun käytön volyymin ja tulevaisuuden suunnitelmista. Tilannekatsaus on mahdollista toteuttaa myös valtuustolle ja lautakunnille.

Edellä mainittujen nostojen lisäksi kulttuurin, liikunnan sekä lasten ja nuorten palvelukokonaisuudet järjestävät monipuolisesti laadukasta vapaa-ajan toimintaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Myös useissa hankkeissa keskitytään lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen eri näkökulmista. Toteutamme valtaosan toiminnoista yhteistyössä paikallisten seurojen, yhdistysten ja järjestöjen kanssa.

Tulevaisuus

Jotta toimenpiteet olisivat jatkossa nykyistä vaikuttavampia, kehitämme kaupunkitasoisia toimintamalleja ja tietojohdantamista sekä mm. yhteensovitamme palvelukokonaisuuksien toimintoja, hankkeiden sisältöjä ja kokonaisuuden koordinoitua. Luomme kaupunkitasoiset tavoitteet ja mittariston, jonka indikaattoreiden perusteella teemme strategisia linjauksia toimenpiteiden tueksi. Rakenteellisilla muutoksilla toteutamme laadukkaita palveluja entistä resursiivisemmin.

Tavoitteena on juurruttaa käytännöt ja resurssit osaksi kaupungin perustoimintaa sekä hyödyntää mahdollisuuksien mukaan ulkoista rahoitusta toimintojen toteutuksessa ja kehittämisessä. Kun olemme luoneet lasten ja nuorten harrastamiselle kaupunkitasoisen johtamis- ja koordinaatiomallin, asetamme yhteiset tavoitteet ja suunnitelmat tuleville vuosille sekä kehitämme yhteistyömuotoja eri sidosryhmien kanssa.

Pääosassa ovat edelleen lapset ja nuoret. Päämääränämme on luoda lasten ja nuorten toiveisiin perustuvaa laadukasta harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa yhdessä eri toimijoiden kesken, poistaa mahdollisia harrastamisen esteitä sekä rakentaa joustavia polkuja kaupungin ryhmätoiminnasta säännölliseen ohjattuun harrastustoimintaan. Toimintoihin on mahdollista ottaa mukaan tarvittaessa myös vierailijoita ja harrastuksiin innostajia. Tarjoamalla mielekästä harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia, lisäämme yhteisöllisyyttä ja turvallisuuden tunnetta sekä tuemme kotoutumista.